

TVIRTINU

Vilniaus teritorinės ligonių kasos
direktorius
Vytautas Mockus

VILNIAUS TERITORINĖJE LIGONIŲ KASOJE VYKDOMŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VERTINIMO RODIKLIŲ ANALIZĖS IŠVADA

2023-01-06 Nr. 4BR-14
Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro (toliau – LR SAM) 2020 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. V-1651 „Dėl Pirkimų vykdytojų sveikatos priežiūros sistemoje viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių paviešinimo“ (toliau – LR SAM 2020-07-14 įsakymas Nr. V-1651), įgyvendinant Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) korupcijos prevencijos 2020–2022 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių planą, patvirtintą VLK direktoriaus 2020 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 1K-191 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos korupcijos prevencijos 2020–2022 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“, Vilniaus teritorinės ligonių kasos (toliau – Vilniaus TLK) direktoriaus 2020 m. liepos 28 d. įsakymą Nr. 1V-272 „Dėl asmenų, atsakingų už Vilniaus teritorinės ligonių kasos vykdomų pirkimų stebėseną, skyrimo“ ir siekiant nustatyti Vilniaus TLK viešųjų pirkimų stebėsenos rodiklių tobulinimo, korupcijos prevencijos ir veiklos skaidrumo didinimo galimybes, atlikta Vilniaus TLK vykdytų viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių 2019, 2020, 2021, 2022 m. analizė.

1. Vilniaus TLK, vadovaudamasi LR SAM 2020 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. V-1651 1.1 papunkčiu ir atsižvelgdama į Viešųjų pirkimų tarnybos rekomenduojamus pirkimų vertinimo rodiklius¹, pritaikė ir paviešino savo interneto svetainėje šešis rodiklius:

1.1. *Bendra viešiesiems pirkimams išleidžiama suma, Eur.* Rodiklis apskaičiuojamas sumuojant pirkimų vykdytojų pateiktose pirkimų procedūrų ataskaitose, pirkimų metinėse ataskaitose ir per Centrinę perkančiąją organizaciją (toliau – CPO) vykdytų pirkimų ataskaitose nurodytas įvykusių pirkimų sutarčių vertes eurais už kiekvienus kalendorinius metus atskirai. Siektina reikšmė nenustatoma.

1.2. *Centralizuotų pirkimų skaičiaus / vertės dalis nuo visų pirkimų skaičiaus / vertės, proc.* Rodiklis apskaičiuojamas kaip centralizuotai vykdytų pirkimų santykis su visais įvykusiais pirkimais (pagal vertę ir skaičių) pagal pirkimų procedūrų ir per CPO vykdytų pirkimų ataskaitų duomenis. Siektina reikšmė didėjanti.

1.3. *Atliktų rinkos konsultacijų skaičiaus dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.* Rodiklis apskaičiuojamas kaip Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) paskelbtų arba kitais įrodymais (pvz. elektroniniu paštu) pagrįstų rinkos konsultacijų skaičiaus ir bendro įvykusių pirkimų skaičiaus santykis pagal pirkimų vykdytojų paskelbtų rinkos konsultacijų skaičių bei pirkimo procedūrų ir per CPO vykdytų pirkimų ataskaitose nurodytą įvykusių pirkimų skaičių. Siektina reikšmė didėjanti.

¹ http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/vp_vertinimo_gaires.pdf.

1.4. Pirkimų iš „vieno tiekėjo“ skaičiaus dalis, proc. „Vieno tiekėjo“ pirkimai (be mažos vertės pirkimų, kurių vertė iki 10 000 eurų be PVM). Siektina reikšmė mažėjanti. Rodiklis apskaičiuojamas remiantis šiais duomenų šaltiniais:

1.4.1. supaprastinti pirkimai CVP IS duomenimis – rodiklis apskaičiuojamas pagal viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų preliminariosios pasiūlymų eilės duomenis apie pateiktų pasiūlymų skaičių kiekvienai pirkimo objekto daliai atskirai, neįtraukiant atmestų pasiūlymų;

1.4.2. mažos vertės pirkimai, viršijantys 10 000 eurų be PVM, – rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimų vykdytojų vidaus dokumentuose užfiksuotų mažos vertės pirkimui pagal pirkimo objektą pateiktų pasiūlymų skaičių kiekvienai pirkimo objekto daliai atskirai (pvz. mažos vertės pirkimo tiekėjų apklausos pažyma, elektroniniai laišakai, sąskaitos faktūros ar pan.) neįtraukiant atmestų pasiūlymų.

1.5. Bendras viešųjų pirkimų skaičius. Rodiklis parodo įvykusių viešųjų pirkimų skaičių. Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimų vykdytojų pateiktose pirkimų procedūrų, pirkimų metinėse ir per CPO vykdytų pirkimų ataskaitose nurodytą įvykusių pirkimų skaičių. Siektina reikšmė nenustatoma.

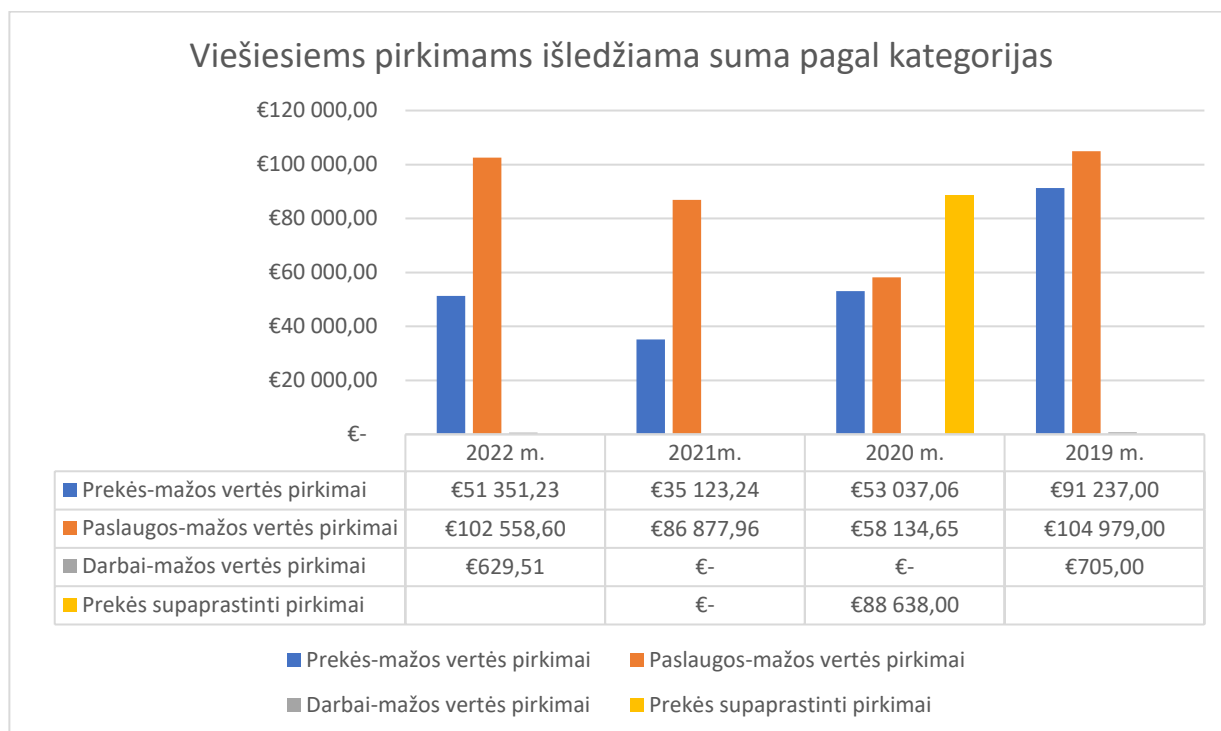
1.6. Paviešintų sutarčių dalis, proc. Rodiklis parodo CVP IS paskelbtų sutarčių, kurias pirkimo vykdytojai privalo viešinti pagal viešųjų pirkimų nuostatas, dalį nuo visų pirkimų vykdytojų sudarytų sutarčių. Rodiklis apskaičiuojamas kaip pirkimų vykdytojų CVP IS sutarčių viešinimo posistemyje paskelbtų sutarčių skaičiaus santykis su visų pirkimų vykdytojų sudarytų sutarčių skaičiumi, nurodytu pirkimų vykdytojų CVP IS paskelbtose pirkimų procedūrose, metinėse pirkimų bei per CPO vykdytų pirkimų ataskaitose. Siektina reikšmė didėjanti.

2. Skelbdama rodiklius Vilniaus TLK išskyrė supaprastintus ir mažos vertės pirkimus, nes 2019–2022 m. tarptautinių pirkimų nebuvo vykdoma, taip pat prekių, paslaugų ir darbų pirkimus.

3. Analizuojant pateiktus rodiklius nustatyta:

3.1. Pagal pirmą rodiklį „Bendra viešiesiems pirkimams išleidžiama suma, Eur“. Vertinant mažos vertės pirkimus matyti prekių ir paslaugų pirkimo sumų didėjimas. Tai lėmė vienas iš didesnių pirkimų, t. y. valymo paslaugų pirkimas iš socialinių įmonių naudojant CPO katalogą. Pirkimo vertė 36 300 Eur. Anksčiau šį pirkimą organizuodavo VĮ Turto bankas. Buvo vykdomi tik būtini pirkimai. Didžiąją sumos dalį sudarė paslaugų pirkimas: specialistų mokymo, informavimo paslaugų. Prekių pirkimo didžiąją dalį sudarė spausdintuvų, dažomųjų miltelių pirkimas, Europos draudimo kortelės (toliau – ESDK) spausdinimo medžiagos (žr. 1 grafiką).

1 grafikas

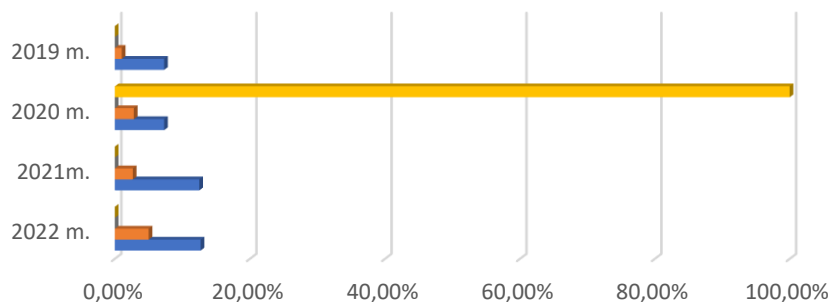

3.2. Pagal antrą rodiklį „Centralizuotų pirkimų skaičiaus / vertės dalis nuo visų pirkimų skaičiaus / vertės, proc.“ 2019 m. nebuvo atlikta supaprastintų pirkimų, taip pat mažos vertės darbų pirkimų. 2020 m.

atliktas vienas supaprastintas prekių pirkimas. 2021 ir 2022 m. nebuvo atlikta supaprastintų pirkimų. Didžiąją dalį pirkimų sudarė specialistų mokymų, informavimo paslaugų pirkimai. Šių paslaugų nėra CPO kataloge. 2022 m. vykdyta vienuolika pirkimų naudojant CPO katalogą, t. y. pirktos kanceliarinės prekės, ir spausdintuvų dažomieji milteliai, pašto, valymo, apsaugos paslaugos. Naudojant CPO katalogą nupirkta paslaugų ir prekių už 82 528 eurus, tai sudaro 53,61 proc. visų paslaugų ir prekių pirkimo vertės. Tam įtakos turėjo CPO katalogo naujovės. Kai kurioms sutartims skirtų lėšų suma yra prilyginta sutarties vertei.

2 grafikas

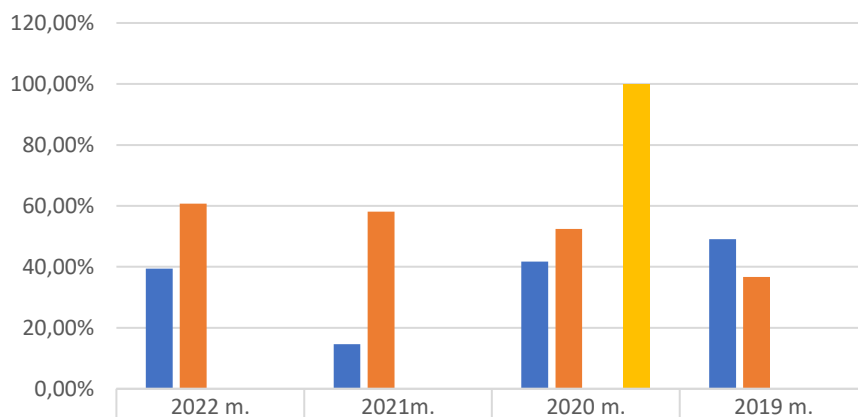
Centralizuotų pirkimų dalis nuo visų pirkimų pagal skaičių

	2022 m.	2021m.	2020 m.	2019 m.
Prekės supaprastinti pirkimai	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%
Darbai-mažos vertės pirkimai	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Paslaugos-mažos vertės pirkimai	5,00%	2,66%	2,81%	1,02%
Prekės-mažos vertės pirkimai	12,70%	12,50%	7,30%	7,30%

■ Prekės supaprastinti pirkimai
 ■ Darbai-mažos vertės pirkimai
■ Paslaugos-mažos vertės pirkimai
 ■ Prekės-mažos vertės pirkimai

Centralizuotų pirkimų dalis nuo visų pirkimų pagal vertę

	2022 m.	2021m.	2020 m.	2019 m.
Prekės-mažos vertės pirkimai	39,45%	14,61%	41,70%	49,10%
Paslaugos-mažos vertės pirkimai	60,71%	58,14%	52,42%	36,69%
Darbai-mažos vertės pirkimai	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Prekės supaprastinti pirkimai	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%

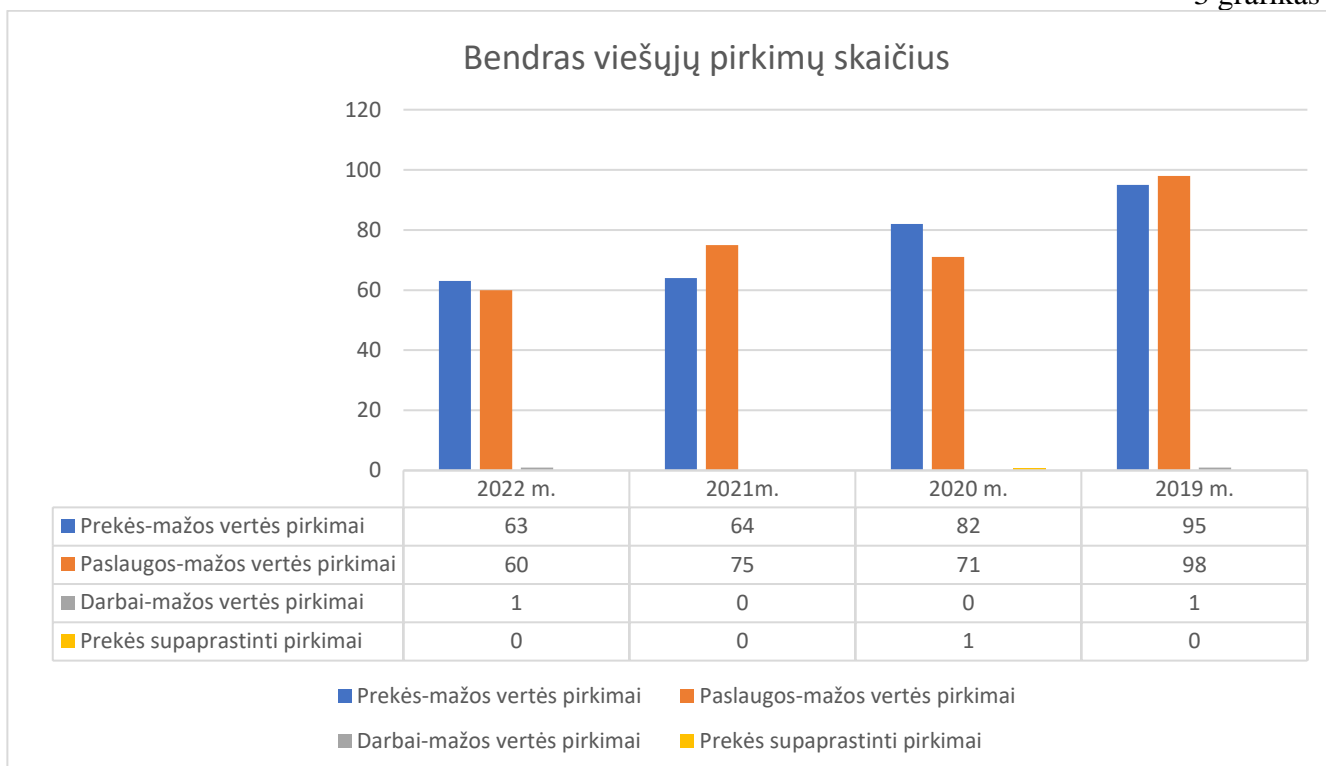
■ Prekės-mažos vertės pirkimai
 ■ Paslaugos-mažos vertės pirkimai
■ Darbai-mažos vertės pirkimai
 ■ Prekės supaprastinti pirkimai

3.3. Trečio rodiklio „Atliktų rinkos konsultacijų skaičiaus dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.“ siektinos reikšmės įgyvendinimo negalima įvertinti. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme rinkos konsultacijos įtvirtintos nuo 2019 m. lapkričio 1 d. 2019 m., 2020 m., 2021 m. ir 2022 m. vykdant viešuosius pirkimus neatlikta nė vienos rinkos konsultacijos.

3.4. Pagal ketvirtą rodiklį „Pirkimų iš „vieno tiekėjo“ skaičiaus dalis, proc.“ (be mažos vertės pirkimų, kurių vertė iki 10 000 eurų be PVM) 2019–2022 m. Vilniaus TLK neatliko mažos vertės pirkimų, kurių vertė viršytų 10 000 eurų be PVM. Siektina reikšmė įgyvendinama 100 proc.

3.5. Penktas rodiklis „Bendras viešųjų pirkimų skaičius“ rodo bendrą prekių, paslaugų, darbų pirkimų mažėjimo tendenciją. Tai lemia pirkimų planavimas, dalies pirkimų vykdymas dvejų ar trejų metų poreikiams, taip pat VĮ Turto banko perimtas turto valdymas bei Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos centralizuoti pirkimai, tokie kaip ESDK spausdintuvų, automobilių draudimo paslaugų, IP telefonų pirkimai (žr. 3 grafiką).

3 grafikas

3.6. Šešto rodiklio „Paviešintų sutarčių dalis, proc.“ siektina reikšmė įgyvendinama 100 proc.

4. Išvados:

4.1. 2019 ir 2022 m. Vilniaus TLK paslaugų, prekių ir darbų viešiesiems pirkimams išleidžiamos sumos skiriasi, nes Vilniaus TLK viešieji pirkimai planuojami atsižvelgiant į kiekvienais metais numatomus skirtingus poreikius.

4.2. Vilniaus TLK 2019 ir 2022 m. nebuvo vykdomi supaprastinti pirkimai, 2020 m. vykdytas vienas supaprastintas pirkimas. Taip pat Vilniaus TLK 2019–2022 m. neatliko mažos vertės pirkimų, kurių vertė viršytų 10 000 eurų be PVM, nepasinaudodama CPO ar CVP IS.

4.3. Viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių siektinų reikšmių įgyvendinimo rezultatams didelę įtaką turi Vilniaus TLK vykdomi viešieji pirkimai, kurių pobūdis kasmet kinta, todėl negalima objektyviai palyginti siektinų reikšmių ir iškreipiamas šių reikšmių pasiekimo vertinimas.

4.4. Atlikus Vilniaus TLK vykdytų viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių 2019, 2020, 2021 ir 2022 m. analizę nustatyta, kad iš keturių rodiklių, kuriems nustatytos siektinos reikšmės, vieno rodiklio („Atliktų rinkos konsultacijų skaičiaus dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.“) siektinos reikšmės įgyvendinimo įvertinti negalima. Rodiklio „Centralizuotų pirkimų skaičiaus / vertės dalis nuo visų pirkimų skaičiaus / vertės, proc.“ siektina reikšmė įgyvendinta iš dalies. Rodiklių „Pirkimų iš „vieno tiekėjo“

skaičiaus dalis, proc.“ (be mažos vertės pirkimų, kurių vertė iki 10 000 eurų be PVM) ir „Paviešintų sutarčių dalis, proc.“ siektina reikšmė įgyvendinta visiškai. Vertinant stebėsenos rodiklius matyti ryškėjanti tendencija, kad kiekvienais metais įvykdytų pirkimų per CPO reikšmė kyla, jie sudaro daugiau nei pusę visų pirkimų lėšų.

4.5. Siūlymas. Vykdamas viešuosius pirkimus Vilniaus TLK, atsižvelgti į viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių siektinas reikšmes. Siekiant efektyvesnės viešųjų pirkimų stebėsenos, pritaikyti ir paviešinti daugiau viešųjų pirkimų vertinimo rodiklių. Nuolat stebėti CPO katalogo siūlomas naujoves – per paskutinius metus jame atsirado daug papildomų pirkimų.

Administravimo skyriaus vyriausiasis specialistas

Justas Bališinas

Teisės skyriaus vedėja

Martyna Langė